

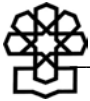
بازپرداخت تسهیلات دریافتی از حساب ذخیره ارزی توسط بخش خصوصی، به دلار است ولی از آنجایی که اکثر صنایع دریافت‌کننده این تسهیلات محصولات خود را به بازار داخلی ارائه می‌نمایند، دریافتی اکثر آن‌ها به ریال است که در زمان بازپرداخت باید ریال داده و دلار مورد نظر را تهیه و بازپرداخت به حساب ذخیره ارزی را به دلار پرداخت نمایند.

نرخ برابری دلار آمریکا در مقابل ریال ایران از سال ۱۳۸۱ تاکنون به قرار زیر بوده است:

()	
۸۰۱۹	۱۳۸۱
۸۲۲۳	۱۳۸۲
۸۷۴۷	۱۳۸۳
۹۰۲۲	سه ماهه دوم ۱۳۸۴

مأخذ: نامگرهای اقتصادی شماره ۴۱، بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران.

از جدول بالا چنین دریافت می‌شود که برای خرید یک دلار پس از ۲/۵ سال، احتیاج به ۱۲/۵ درصد بیش‌تر ریال خواهیم داشت (۱۲/۵٪ = $\frac{9022}{8019} \times 100$). دلار آمریکا در ۳ سال اخیر، در مقابل بسیاری از ارزهای معتبر جهانی ارزش خود را از دست

داده است؛ برای مثال: نرخ برابری دلار آمریکا و پوند انگلیس طی سال‌های ۲۰۰۲ الی ۲۰۰۴ به ترتیب برابر با ۰/۶۶۷، ۰/۶۱۲، ۰/۵۴۶ بوده است؛ نرخ برابری بین دلار آمریکا و دلار استرالیا طی همین مدت به ترتیب برابر با ۱/۸۴۱، ۱/۵۴۲ و ۱/۳۶۰ بوده است؛ نرخ برابری بین دلار آمریکا و ین ژاپن در طی این مدت برابر با ۱۲۵/۳۸۸، ۱۱۵/۹۳۳ و ۱۰۸/۱۹۳ بوده است؛ همچنین در طی همین مدت نرخ برابری دلار آمریکا و دلار کانادا به ترتیب برابر با ۱/۵۶۹، ۱/۴۰۱ و ۱/۳۰۱ بوده است و نرخ برابری دلار آمریکا در مقابل فرانک سوئیس نیز در طی این مدت برابر با ۱/۵۵۹، ۱/۳۴۷ و ۱/۲۴۴ بوده است.^۱ همان طور که ملاحظه می‌گردد، نرخ برابری دلار آمریکا در مقابل تمامی ارزهای معتبر ذکر شده، در سال‌های اخیر، کاهش ارزش داشته است. بنابراین یکی از دلایل این‌که ریال ایران در مقابل دلار آمریکا در ۳ سال اخیر، به میزان زیادی کاهش ارزش نیافته است، ناشی از کاهش ارزش دلار آمریکا در مقابل اکثر ارزهای معتبر جهانی بوده است. البته در این ارتباط، افزایش قابل توجه درآمدهای ارزی ناشی از صادرات نفت نیز با اهمیت بوده است.

با توجه به موارد گفته شده، درمی‌یابیم در ۲/۵ سال اخیر حدوداً در هر سال برای خرید هر دلار آمریکا، باید در حدود ۵ درصد ریال بیش‌تری پرداخت نماییم. در مورد برخی از صنایع مثل صنعت سیمان که نرخ سود مرتبط با این صنعت معادل نرخ لایبور^۲ مشروط بر این‌که از ۲ درصد کم‌تر نباشد تعیین شده است، ملاحظه می‌گردد که مجموع کاهش ارزش سالانه ریال ایران در مقابل دلار آمریکا و نرخ سود

۱. برای دسترسی به نرخ برابری بین ارزهای معتبر بین‌المللی در یک سری زمانی به نسبت طولانی می‌توانید به Pacific Exchange Rate Service مراجعه نمایید. تمامی نرخ‌های برابری، براساس تعداد واحد پول خارجی در مقابل یک دلار آمریکا تعریف شده است.

۲. $\frac{12.5}{2/5} \% \approx 5\%$

۳. Libor

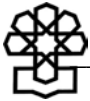
پرداختی سالانه، به حساب ذخیره ارزی، حدود ۷-۸ درصد می‌باشد و بسیار کم‌تر از نرخ‌های سود معمول برای دریافت‌کنندگان تسهیلات در بازار رسمی و غیررسمی پول کشور می‌باشد.

نرخ سود مورد انتظار تسهیلات برای بخش صنعت و معدن در سال‌های ۱۳۸۳، ۱۳۸۴ به ترتیب برابر با ۱۵ و ۱۶ درصد می‌باشد همچنین براساس (بهره) در بازار غیر متشکل پولی که توسط بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران در شهرهای کشور آمارگیری می‌شود (آمار محرمانه)، این نرخ در سال ۱۳۸۳ در تهران برابر با ۴۸ درصد و در دیگر شهرها برابر با ۶۰ درصد بوده است. این نرخ از محدوده وسیعی برخوردار بوده است. این محدوده^۱ در تهران در این سال از ۳۶ - ۷۲ درصد و در سایر شهرها در محدوده ۳۰ - ۹۶ درصد بوده است ولی متداول‌ترین نرخ مورد معامله همان نرخ‌های ۴۸ درصد در تهران و ۶۰ درصد در سایر شهرها بوده است.

بنابراین در صورتی که پیش‌بینی دریافت‌کنندگان تسهیلات در مورد کاهش ارزش ریال ایران در مقابل دلار امریکا مشابه روند ۳ سال اخیر این متغیر باشد، قطعاً تمایل به دریافت این‌گونه تسهیلات بالا خواهد بود. تنها در صورتی که پیش‌بینی گیرندگان تسهیلات از وضعیت آینده ریال ایران در مقابل دلار امریکا بسیار نگران کننده و این دریافت‌کنندگان بسیار ریسک‌گریز باشند، تمایلی به گرفتن تسهیلات از حساب ذخیره ارزی نخواهند داشت.

همچنین در جلسات متعدد هیأت امنای حساب ذخیره ارزی که تاکنون بیش از ۴۰ جلسه بوده است، امتیازهایی برای برخی صنایع و در برخی مناطق محروم اعطا شده است که در گرفتن این تسهیلات توسط بخش خصوصی، ایجاد انگیزه نموده است. برای مثال در جلسه ۳۲ هیأت امنای حساب ذخیره ارزی در تاریخ ۱۳۸۲/۸/۶، برای

1. Range

تسهیلات صنعت کشتی سازی موضوع نشست ۱۳۸۱/۱۱/۱، آورده متقاضی معادل ۱۰ درصد (۱۰٪) تعیین شد. یا در همین جلسه هیأت امنای پیشنهاد وزارت صنایع و معادن مبنی بر تطویل دوره بازپرداخت وام بانک توسعه صادرات ایران (۲۵ میلیون دلار) برای خرید انواع واگن برای راه‌آهن بنگلادش تا ۱۲ سال مورد پذیرش قرار گرفت.

همچنین هیأت امنای در جلسه ۳۳ مورخ ۱۳۸۲/۱۱/۲۸ با توجه به وضعیت شهرستان بم و به منظور تشویق سرمایه‌گذاری بخش خصوصی در منطقه بم، مقرر نمود که شرایط تسهیلات ویژه استان‌ها و مناطق کم توسعه یافته (مصوب هیأت امنای در نشست ۲۷ مورخ ۱۳۸۱/۱۱/۲۹) در مورد طرح‌های سرمایه‌گذاری شهرستان بم نیز اعمال گردد.

در جدول ۱ که به پیوست می‌باشد، خلاصه عملکرد حساب ذخیره ارزی به تفکیک گروه صنعت را از ابتدای تشکیل حساب ذخیره ارزی تا نیمه اول سال ۱۳۸۴ نشان می‌دهد. ملاحظه می‌گردد که صنایع کانی که شامل صنعت سیمان می‌باشد و مورد حمایت هیأت امنای حساب ذخیره ارزی قرار گرفته است، در حدود $\frac{1}{3}$ از کل تسهیلات را به خود اختصاص داده است.

همچنین در جدول ۲، خلاصه عملکرد حساب ذخیره ارزی به تفکیک بانک‌های عامل ارائه شده است. از ابتدای تشکیل حساب ذخیره ارزی تا ۱۳۸۴/۶/۳۰، برای بخش صنعت ۶/۷ میلیارد دلار گشایش اعتبار صورت گرفته است.

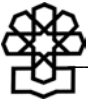
آن‌چنان که از جدول ۳ که دربرگیرنده لیست طرح‌های صنعتی و معدنی گشایش اعتبار شده بالای ۲۵ میلیون دلار حساب ذخیره ارزی از ابتدا تا تاریخ ۱۳۸۴/۷/۶ می‌باشد، در می‌یابیم که بیش‌تر این طرح‌ها مربوط به صنایع «کانی غیرفلزی»، «غذایی و دارویی»، «ماشین‌سازی و تجهیزات»، «شیمیایی و سلولزی» و «نساجی و چرم» می‌باشد که در جلسات مختلف هیأت امنای حساب ذخیره ارزی مورد حمایت قرار

گرفته‌اند. از کل ۵۲ طرح صنعتی و معدنی بالای ۲۵ میلیون دلار گشایش اعتبار شده، ۲۵ طرح مربوط به صنایع کانی غیرفلزی بوده است. بزرگ‌نمایی قیمت‌ها^۱ و این که به چه میزان برآورد می‌شود و چه روشی را می‌توان برای جلوگیری از آن اتخاذ نمود. در حال حاضر بسیار ناچیز می‌باشد^۲ و با نظارت هر چه بیشتر می‌تواند به حداقل ممکن برسد ولی در سال‌های گذشته و تنها در بعضی از پروژه‌ها، این مسأله بین ۱۰-۲۰ درصد برآورد می‌شود.

2. بنا به اظهارات مسئولان وزارت صنایع و معادن.

1. Over Invoice

ردیف	گروه صنعت	تخصیص ارزی		گشایش اعتبار شده		گشایش اعتبار نشده		مبلغ
		تعداد	مبلغ	تعداد	مبلغ	تعداد	مبلغ	
۱	برق	۴۶	۲۹۸/۹	۲۷	۱۵۸/۷	۹	۱۳۰/۳	۱۳۰/۳
۲	خودرو و تیروی محرک	۵۹	۲۳۲/۳	۵۰	۲۲۹/۳	۹	۱۰۳	۱۰۳
۳	ریخته‌گری و آهن‌گری	۱۳	۶۹/۶	۱۱	۶۸	۲	۱۳/۶	۱۳/۶
۴	شیمیایی و سلولزی	۲۰۶	۱۵۴۵/۸	۱۵۳	۱۱۳۷/۳	۵۳	۳۹۱/۵	۳۹۱/۵
۵	صنایع معدنی	۷۳	۱۱۲۷/۶	۵۸	۷۶۷	۱۵	۳۸۰/۶	۳۸۰/۶
۶	غذایی و دارویی	۲۷۳	۱۱۰۲/۸	۲۰۵	۷۸۰/۱	۶۹	۳۲۷/۷	۳۲۷/۷
۷	فلزی	۵۰	۱۹۷/۶	۲۸	۱۳۲/۸	۱۲	۲۲/۸	۲۲/۸
۸	کانی	۱۵۲	۲۷۵	۲۰۶	۲۱۰۴/۳	۴۶	۶۸۰/۷	۶۸۰/۷
۹	ماشین‌سازی و تجهیزات	۳۳	۹۲/۳	۲۳	۲۷۹/۱	۱۰	۶۴/۱	۶۴/۱
۱۰	شیمی و چرم	۱۲۱	۶۱۳/۸	۹۷	۵۱۹	۲۷	۹۲/۸	۹۲/۸
۱۱	پارسیازی صنایع شیمیایی	۱۲۳	۵۷۲/۷	۶۳	۲۳۲/۶	۶۸	۳۳۹/۱	۳۳۹/۱
	جمع کل	۱۲۶۰	۹۲۸۰/۵	۹۲۲	۶۷۱۸/۳	۳۱۸	۲۴۷/۲	۲۴۷/۲

جدول ۱: خلاصه عملکرد حساب ذخیره ارزی به تفکیک گروه صنعت از ابتدای تشکیل حساب ذخیره ارزی تا ۱۳۸۲/۶/۳۰ (ارقام به: میلیون دلار)

صنایع معدنی: ۱- فلزی شامل فولاد، مس، آلومینیوم، فروس آلومینا، ۲- غیرفلزی: شامل فولادها، سرب، کنساکتور، نفتالین، پودرهای میکرونیوز و صنعتی، پشم سنگ، کک، بقی و متالورژی، صنایع کانی: شامل سیلیان، کائو، سرامیک، سنگ، شیشه، ظروف چینی، آسفالت، آجر، کچ و آهک.

جدول ۳- لیست طرح‌های صنعتی و معدنی حساب ذخیره ارزی از ابتدای تاریخ ۱۳۸۷/۴ تا پایان تاریخ ۱۳۹۷/۴
پایه بیست و پنج میلیون دلار (کمابیش اعتبار شده)

ردیف	نام طرح	نوع گروه	نوع تولید	محل اجرا	انفعال (هزار تن)	ظرفیت سالانه طرح		مبلغ به میلیون دلار	کشایش اعتبار شده
						ظرفیت طرح	واحد		
۱	شرکت کریات سیمستان	شیمیایی و سولزایی	کریات سیم	سمنان	۴۰۰	۲۰۰۰۰۰	تن	۲۴	۲۴
۲	فولاد خورشید	لاری	ورق لاق انورد	چهارمسال و پنجپاری	۲۲۱	۱۵۰۰۰۰	تن	۲۶	۲۶
۳	گروه صنعتی سیند	ماشین‌سازی و تجهیزات	لوله‌های فولادی قطر ۵۲ تا ۱۲۳ اینچ	خرزستان	۲۳۳	۵۰۰۰۰۰	تن	۲۰	۲۰
۴	نورد و لوله صفا	طراحی و تدارک	تولید شیرخمشک نورد، پودر آب پاش	موزکی	۲۰۰۰	۲۲۰۰۰۰	تن	۲۹	۲۹
۵	شرکت سیمانی شیر ایران	صنایع سیمانی	ورق سیمانه فولادی	چهارمسال و پنجپاری	۲۲۰	۱۰۰۰۰۰	تن	۲۵	۲۵
۶	شرکت نورد نوین ارسران (ایران‌ل)	صنایع امور معدنی	ورق سیمانه فولادی	ارستان	۱۰۰۰	۲۰۰۰۰۰۰	تن	۱۷۵	۱۷۵
۷	شرکت شمشک کاره فوت (لایح توسعه)	کانی غیرفلزی	شمشک جام به روش فلوئت	مرکزی	۵۰۰	۱۵۰۰۰۰۰	تن	۲۹	۲۹
۸	شرکت صنایع هفت لاسی	صنایع امور معدنی	ورق فولادی به روش سرد	فازون	۷۰۰	۸۰۰۰۰۰	تن	۲۰	۲۰
۹	شرکت سیمان سفید سلوه	کانی غیرفلزی	سیمان خاکستری	موزکی	۵۰۰	۲۰۰۰۰۰۰	تن	۷۱	۷۱
۱۰	شرکت سیمان تالین	کانی غیرفلزی	سیمان خاکستری	اصفهان	۲۴۰	۹۰۰۰۰۰	تن	۲۰	۲۰
۱۱	پژوهش‌های کریاتشاه	شیمیایی و سولزایی	گرد لوزی و آمونیاک	کریاتشاه	۵۱۰	۶۰-۲۶۰۰۰۰۰	تن	۷۶۶	۷۶۶
۱۲	سیمان نورد فیروزکوه	کانی غیرفلزی	سیمان خاکستری	توران	۲۰۰	۱۰۰۰۰۰۰	تن	۲۹	۲۹
۱۳	شرکت شیمیایی سوزنی شهید رسولی	شیمیایی و سولزایی	پیتا ایزوپرنول	خرزستان	۸۰	۱۰۰۰۰	تن	۷۸	۷۸
۱۴	شرکت بین‌المللی ساروج بوشهر	کانی غیرفلزی	سیمان خاکستری	بوشهر	۷۸۰	۱۷۵۰۰۰۰	تن	۵۳	۵۳
۱۵	نورد و لوله صفا	طراحی و تدارک	تولید لوله‌های فولادی ۱۲ اینچ ERW	موزکی	۳۰۰۰	۴۰۰۰۰۰	تن	۲۶	۲۶
۱۶	آرام‌سام	کانی غیرفلزی	انواع کانی نیوز- تک و کربانی	فازون	۶۰۰	۲۰۰۰۰۰۰	متر مربع	۱۰۲	۱۰۲
۱۷	سیمان نورد کوه	کانی غیرفلزی	سیمان خاکستری	توران	۲۰۰	۱۲۳۳۴۰۰	تن	۲۱	۲۱
۱۸	سیمان نورد کوه	کانی غیرفلزی	سیمان خاکستری	توران	۴۰	۱۵۰۰۰۰۰	تن	۵۶	۵۶
۱۹	پهنه‌سازی سیمان ایک (لایح توسعه)	کانی غیرفلزی	سیمان خاکستری	توران	۴۰	۱۵۰۰۰۰۰	تن	۵۶	۵۶
۲۰	فولاد سوزنی کریات	کانی غیرفلزی	موزک، گریزکن و سایر فولاد خورده	کریات	۱۷۸۷	۱۰۰۰۰۰	مسکاه	۸۰	۸۰
۲۱	شرکت سیمان سرپاز	کانی غیرفلزی	سیمان خاکستری	آذربایجان غربی	۲۰۰	۱۰۵۰۰۰۰۰	تن	۷۸	۷۸
۲۲	پهنه‌سازی سیمان آریا	کانی غیرفلزی	سیمان خاکستری	خوزستان	۲۰۰	۱۰۵۰۰۰۰۰	تن	۷۸	۷۸

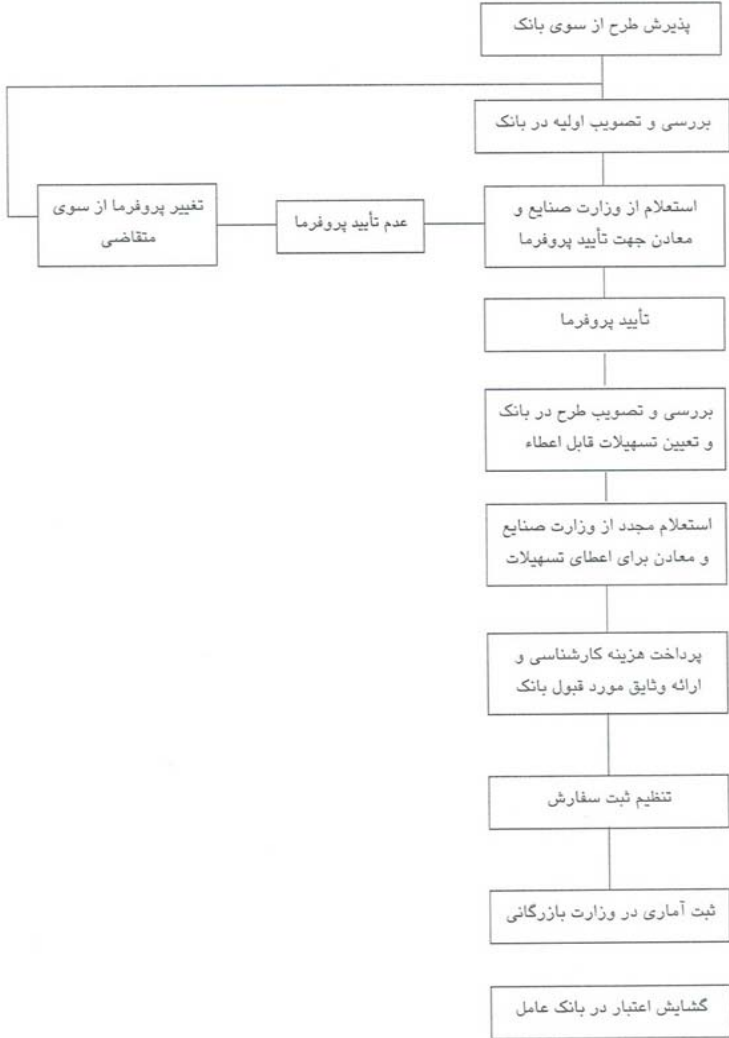
ردیف	نام طرح	نوع گروه	نوع تولید	محل اجرا	انفعال (هزار تن)	ظرفیت سالانه طرح		مبلغ به میلیون دلار	کشایش اعتبار شده
						ظرفیت طرح	واحد		
۲۳	سیمان خارمورد (لایح توسعه)	کانی غیرفلزی	سیمان خاکستری	سمنان	۱۷۰	۱۰۲۵۰۰۰	تن	۲۱	۲۱
۲۴	شرکت سنگ آهن گل‌گهر	صنایع امور معدنی	گدازه از سنگ آهن	کریات	۲۹۱	۴۰۰۰۰۰۰	تن	۷۸	۷۸
۲۵	سیمان عمران تالارک	کانی غیرفلزی	سیمان خاکستری	موزکی	۴۰۰	۱۰۰۰۰۰۰۰	تن	۷۸	۷۸
۲۶	شرکت ملی بتلنگ	کانی غیرفلزی	مو فربود کانی بتلنگ ۲۵۰۰۰ تن	کریات	۲۰۰	۱۰۰۰۰۰۰	تن	۲۰	۲۰
۲۷	شرکت سیمان ممتازان کریات	کانی غیرفلزی	سیمان خاکستری	موزکان	۵۴	۴	فربود	۲۱	۲۱
۲۸	شرکت سیمان فازمندان (لایح توسعه)	کانی غیرفلزی	سیمان خاکستری	فازمندان	۲۰۰	۹۰۰۰۰۰	تن	۲۲	۲۲
۲۹	سیمان ارسران	کانی غیرفلزی	سیمان خاکستری	اصفهان	۲۰۰	۱۰۵۰۰۰۰	تن	۲۲	۲۲
۳۰	پژوهش‌های (رک (لایح توسعه)	شیمیایی و سولزایی	مصمولات پیروزیمنیایی	موزکی				۹۹	۹۹
۳۱	کشتی‌های جمهوری اسلامی (اراسخا)	ماشین‌سازی و تجهیزات	ساخت کشتی	گیلان	۱۸۰	۵۰۰۰۰۰	تن	۲۴	۲۴
۳۲	لویه و گلرنگ‌یزه مغان سمنان	صنایع امور معدنی	ورق فولادی به روش گرم	اصفهان	۲۲۱	۲۱۰۰۰۰	تن	۵۰	۵۰
۳۳	مدلهای فلز	ماشین‌سازی و تجهیزات	لوله‌های فولادی به قطر ۲۰ تا ۵۴	اصفهان	۲۰۰	۲۴۰۰	تن	۵۳	۵۳
۳۴	شرکت پردیسان پارس	کانی غیرفلزی	آلیاف شیشه	توران	۲۰۰	۲۴۰۰	تن	۵۳	۵۳
۳۵	میله‌های پات	نساجی و چرم	شموع غیرالکت	فازمندان	۴۰۰	۲۵۷۰۰	تن	۲۹	۲۹
۳۶	سیمان جوبن سیمانی خاص	کانی غیرفلزی	سیمان خاکستری	خرزستان	۲۶۵	۱۱۰۰۰۰۰۰	تن	۷۸	۷۸
۳۷	شرکت ملی بتلنگ ایران	ماشین‌سازی و تجهیزات	خرید ۲ فربود کانی بتلنگ ۶۲۰۰۰ تن از شرکت مسرا	بوشهر	۹۰	۶۲۰۰۰	تن	۱۰۲	۱۰۲
۳۸	شرکت سیمان لار سوزنار (سهامی عام)	کانی غیرفلزی	سیمان خاکستری	خرزستان	۲۰۰	۱۱۰۰۰۰۰	تن	۲۳	۲۳
۳۹	سیمان رودبار سیمین	کانی غیرفلزی	سیمان خاکستری	سمنان	۷۰۰	۱۱۲۰۰۰۰	تن	۲۶	۲۶
۴۰	سیمان مغان	کانی غیرفلزی	سیمان خاکستری	ایلام	۲۵۰	۱۰۰۰۰۰۰	تن	۲۱	۲۱
۴۱	صنایع سیمان نیراز قم	کانی غیرفلزی	سیمان خاکستری	قم	۲۵۰	۱۰۰۰۰۰۰	تن	۲۰	۲۰
۴۲	شرکت درخشان ساکاروز پارس	غذایی و دارویی	ساکاروزی و آرزوسا	فازمندان	۱۷۲	۵۸۰	تن امروز	۷۸	۷۸
۴۳	سیمان شرق (لایح توسعه)	کانی غیرفلزی	سیمان خاکستری	خرزستان	۲۵۰	۱۰۰۰۰۰۰	تن	۲۳	۲۳
۴۴	سیمان سیمان (لایح توسعه)	کانی غیرفلزی	سیمان خاکستری	اصفهان	۱۲۴۰	۱۰۰۰۰۰۰	تن	۲۶	۲۶
۴۵	کافت آلوم (لایح توسعه)	شیمیایی و سولزایی	تولید کربن و فولادی ۷۰٪ به	فازون	۲۰۲	۷۰۰۰۰	تن	۲۷	۲۷

ردیف	نام طرح	نوع گروه	نوع تولید	محل اجرا	التماس (ریال)	ظرفیت سالانه طرح		مبلغ به میلیون دلار	کدام بخش اعتبار شده
						ظرفیت طرح	واحد		
۴۶	سپارن پارچه (پنبه‌ای)	نساجی و چرم	رستخیزی، بلندی، کتبی و نوکت پارچه پنبه‌ای و کتبی	اردبیل	۲۱۰	۵۷۵۸	تن	۱۰۰۷	پلی
۴۷	تولید برتر	نساجی و سوزازی	MDF	خراسان	۱۲۵	۹۰۰۰۰	متر مکعب	۲۲	پلی
۴۸	شرکت توب آهن اردبیل	صنایع فولاد معدنی	فولاد سبک گروتهی و سطح جام پوتهی	اردبیل	۳۲۰۰	۱۷۰۰۰۰۰	تن	۲۹	پلی
۴۹	سپارن لاورد	کالی غیر نساجی	سپارن جاکشویی	قزوین	۴۰۰	۱۰۰۰۰۰۰	تن	۷۸	پلی
۵۰	پارچه‌های آزیا	نساجی و چرم	پارچه ROY پلی وودیش	قزوین	۵۸۲	۱۵۰	تن	۹۵	پلی
۵۱	شرکت سهامات سپهران	صنایع فلز معدنی	نورد ورق سرد	گلستان	۲۶۰	۸۰۰	هزار تن	۲۷	پلی
۵۲	شرکت صنایع تبدیلی سبزیجاتی لارد (پارچه پوسته)	غذایی و دارویی	نشانده و کلکتر و استیک - نشانده برای زل	همدان	۱۵۰	۷۴۰۰۰	تن	۲۰	پلی
جمع کل									

جدول ۴. مراحل استفاده از تسهیلات حساب ذخیره ارزی

:

: نکاتی درباره حساب ذخیره ارزی

Report Title: Some Comments on OSF

: معاونت پژوهشی

: رؤیا طباطبایی یزدی

: احمد توکلی (رئیس مرکز پژوهش‌ها)

: معاونت پژوهشی

:

: